

patriot

4/2024

vychází 12. května 2024

ÚVODEM... se vrátíme do Temelína roku 1945. Je všeobecně známé, že v budově tehdejší temelínské školy byl zřízený Rudou armádou lazaret, a že byl „v provozu“ od 12. května do 11. června 1945, kdy naši obec opustil. Víme, o jakou část Rudé armády se jednalo? Víme. Dochované materiály hovoří o polní poště vojenské části 12160. S podpisem majora Školníka. A co na to archivy Ruské federace v kombinaci s dalšími informacemi? Výše uvedená část 12160 byla vlastně 237. zdravotnickým praporem, kterému velel gardový major Mark Lvovič Školník. Tento prapor patřil ke 107. gardové střelecké divizi, která byla od března 1945 součástí 3. Ukrajinského frontu a podílela se mimo jiné na osvobození Znojma či Slavonic. 107. gardové střelecké divizi velel generálmajor Michail Andrejevič Bogdanov, který 13. května 1945 hostil a jednal v Protivíně v čp. 452 se svými americkými protějšky. To jen pro upřesnění. A nyní již k pravidelné rubrice o temelínských domech, domcích a chalupách.

Číslo popisné 28 „NA ROZOVECH – HRABĚCÍ MYSLIVNA“.

Zatímco v čp. 27 bydleli především pastýři a ovčáci, v čp. 28 přebývali panští myslivci, hajní a lesmistři. Stejně jako u čp. 27 neznáme přesné datum výstavby, objekt ale také vybudovala a vlastnila neznašovská vrchnost.

V matrikách se občas čp. 27 a 28 prolínají, nedivme se, stavby měly stejného majitele, sousedily a sloužily stejným či podobným účelům. Vyčteme zde myslivce Václava Pelikána, kterému se s manželkou Ludmilou roku 1709 narodil syn Matěj. Dalším je myslivec temelínský Jiřík Škundera, který se jako vdovec v roce 1715 oženil s Alžbětou Šupáčkovou. Myslivec Mikoláš Dvořák měl s manželkou Terezií dvě děti. Prvnímu byla za kmotru temelínská krčmářka Kateřina Sherpaumova, druhému pak o tři roky později Kateřina Petříková, manželka sedláka a hostinského z Temelínce.

Myslivec na Rozovech Tomáš Dvořák zemřel, stejně jako jeho žena Marie, v Temelíně v čp. 42. Matěj Pelikán, myslivec z Rozov, syn Matěje Pelikána, myslivce z Albrechtic, se v roce 1768 oženil s Veronikou, se kterou měl syna Prokopa. Podruhé se ženil s Rozinou Tesánkovou a na Rozovech se jim narodily čtyři děti. Matějův syn František Pelikán tady měl s manželkou Marií Annou Shánilcovou dceru Marii Annu. Dále jsou zaznamenáni myslivci Jan Pelikán a Vojtěch

Kříž. Stejně tak myslivec rozovský Jan Veselý, jehož ženě Magdaleně, rozené Štíftrové, se na čp. 28 narodil v roce 1798 syn František.

Následně se zde opět objevuje příjmení Pelikán, a to v zastoupení Prokopa Pelikána, myslivce z Rozov a revírnicka Jana Pelikána. Ten byl synem revírnického myslivce z Albrechtic Matese Pelikána. Jan se oženil v roce 1809 s Kateřinou Markesovou, dcerou mlynáře z Kořenska a na Rozovech se jim narodily tři děti.

„U svatého Jana“ v roce 1950

Myslivcem z Rozov byl také František Kaiser, syn Václava, šenkýře z Albrechtic a jeho ženy Anny, roz. Pelikánové.

Josef Urbány, myslivce z Albrechtic zemřel v pensii na Rozovech v roce 1870. Pro nás je známější jeho syn Bedřich (Fridrich) Urbány (1822-1907), hraběcí revírník. S manželkou Marií Markesovou se jim na Rozovech narodilo osm dětí. Také se zde narodil Bedřichův vnuk Josef Bartuška (1898-1963), pedagog, výtvarník a autor několika sbírek poezie. Bedřich Urbány nechal mezi Kališti a Rozovy postavit sloupek s vymalovaným obrázkem svatého Jana. Od té doby se tomuto místu říká „U svatého Jana“.

Dále se připomínají myslivci Karel Červinka a František Sušer a lesmistři Rudolf Schwetter a František Hofrichter.

Z hajných se jako první objevuje Václav Taška, hajný z Rosthof (také Rosshof), následují Jakub, Vojtěch a Prokop Vrbovi a Jan Vrba, vrchnostenský hajný z Rozov.

Dalším je hajný Josef Bečvář, který se v roce 1839 oženil s Marií Bílkovou z Karlova. Na Rozovech se jim narodily tři děti.

Pokračujeme vrchnostenským hajným v Temelíně čp. 28 Františkem Parýzkem, který v roce 1860 vstoupil do svazku manželského s Annou Kovaříkovou, dcerou ovčáckého mistra Václava Kovaříka ze sousedního

čísla popisného 27.

Hajnými z Rozov byli Matěj Koželuh a Vojtěch Koželuh, zvaný „Telátko“. Také Matěj Holub, panský hajný z Temelína, syn Vincence Holuba z temelínského čp. 18.

Rozovské čp. 28 patřilo k neznašovskému velkostatku. V roce 1919 ho zdělila jediná Berchtoldova hraběcí dcera Juliána, která se vdala za Emila Schnöblinga. Ve druhé polovině 30. let 20. století od Juliány Schnöblingové myslivnu koupili Rudolf a Justýna Pisingrovi ze Všemyslic. Narodily se jim tři děti. Jako čeledína zaměstnávali Václava Bezpalice, který zde žil až do své smrti. V současné době je čp. 28 nemovitou kulturní památkou, majitelem je Jihočeský kraj. Hospodaří zde Jihočeská zoologická zahrada Hluboká nad Vltavou, která provozuje záchranou stanici pro volně žijící živočichy (Centrum ochrany fauny).

Zastavěná plocha měřila i s nádvořím v roce 1837 372 sáhů, v roce 1903 to bylo 10 arů se zeleninovou zahradou.

(zdroj: Jan Petřík, *Rodový katastr obce Temelína / matriky SOA Třeboň / Jan Bartuška, Temelín v proměnách času / Jan Bartuška, Se znamením dvojitého loka / Ondřej Klempíř, Kříže, křížky, kapličky / foto: archiv obce Temelína*)

Z TISKU... Potrestaný zloděj. Jaroslav Tomka, 28 letý svobodný dělník z Podhájí, vloni v březnu odcizil v Temelíně Josefu Šimánkovi peněženku s částkou 600 K, občanskou legitimaci a poukazem na obuv, v červenci, kdy nastoupil práci u Václava Ambrože v Podhájí, svého zaměstnavatele okradl o 1.100 K a dvě duše na kolo a v srpnu koupil v Podhájí za 650 K jízdní kolo, ukradené Josefem Nachtigalem. Krajským soudem ve Vodňanech byl Tomka odsouzen k 10 měsícům těžkého žaláře, zostřeného měsíčně tvrdým lůžkem. Trest přijal a hned nastoupil.

(zdroj: *Jihočeská jednota, 28. 1. 1944*)

ZÁVĚREM... Děkujeme za vaši přízeň. Budete-li mít náladu a potřebnou dávku odvahy, můžete sledovat stránky Patriot na sociální síti FB, abyste o nic zásadního nepřišli. Uvítáme jakékoliv historické materiály vztahující se k Temelínu a okolí. Ve formě originální, v kopii papírové či jakékoli jiné, včetně té elektronické.

Obecně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bych si tady mohl psát, co chci a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory mému nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenesu autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho části je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bych se nějak úporně bránil drobným příspěvkům a darům ©. V každém případě za přízeň děkuje Ondřej Klempíř. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.

Čp. 28 v roce 2022